

RAPORT
**de monitorizare a unor furnizori de servicii media, în contextul promulgării
legii ce interzice în Republica Moldova afișarea însemnelor asociate cu
agresiunea militară a Federației Ruse în statul suveran Ucraina**
(Decizia CA nr. 186 din 03 iunie 2022)

Prin Decizia nr. 138 din 22 aprilie 2022, în contextul promulgării legii ce interzice în Republica Moldova afișarea însemnelor asociate cu agresiunea militară a Federației Ruse în statul suveran Ucraina, membra Consiliului Audiovizualului, Larisa Turea a solicitat în temeiul prevederilor art. 13 alin. (1) și (4) al Codului serviciilor media audiovizuale, dispunerea unei monitorizări din oficiu a modului în care a fost reflectat acest subiect în programele audiovizuale la orele de maximă audiență (prime time de dimineață și de seară), pentru trei zile consecutive - 19, 20 și 21 aprilie 2022.

Astfel, Larisa Turea a propus să fie supuse monitorizării programele audiovizuale difuzate de top 10 posturi private, conform datelor măsurătorului de audiență prezentate la Consiliul Audiovizualului pentru trimestrul I al anului 2022, precum și serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”.

Monitorizarea va cuprinde programele audiovizuale difuzate în orele de maximă audiență (06:00-09:00; 17:00-23:00) din zilele de 19, 20 și 21 aprilie 2022.

Drept urmare, Consiliul Audiovizualului a solicitat furnizorilor de servicii media audiovizuale de televiziune „Select Canal-TV” SRL, ÎCS „REFORMA ART” SRL, PP „Exclusiv Media” SRL, „General Media Group Corp” SRL, „TELESITEM TV” SRL, ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, „TV-Comunicații Grup” SRL, AO „Media Alternativa”, „Media Resurse” SRL și IPNA Compania „Teleradio Moldova” să prezinte înregistrările serviciilor media audiovizual de televiziune, pentru zilele de 19, 20 și 21 aprilie 2022, orele de maximă audiență (de dimineață: 06:00-09:00 și de seară: 17:00-23:00).

În acest context, este de menționat că prin Deciziile nr. 160 din 16 mai 2022 și nr. 176 din 27 mai 2022 *Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării unor furnizori de servicii media, în contextul promulgării legii ce interzice în Republica Moldova afișarea însemnelor asociate cu agresiunea militară a Federației Ruse în statul suveran Ucraina, urmare a autosesizării membrei Consiliului Audiovizualului, Larisa Turea*, Consiliul Audiovizualului a examinat rezultatele serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „Prime”, „Publika TV”, „N4”, „TV6”, „RTR Moldova”, „Jurnal TV”, „TV 8”, „PRO TV Chișinău” și „Primul în Moldova”, la capitolul respectării prevederilor art. 13 alin. (1) și (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în contextul celor solicitate de membra CA, Larisa Turea.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea serviciului media audiovizual de televiziune „NTV Moldova”, la același capitol.

Monitorizarea a cuprins programele audiovizuale difuzate în orele de maximă audiență (06:00-09:00; 17:00-23:00) din zilele de 19, 20 și 21 aprilie 2022 și a fost efectuată în baza înregistrărilor prezentate de către furnizorii de servicii media audiovizuale.

Astfel, în perioada de raport, serviciul media audiovizual de televiziune „NTV Moldova” a reflectat subiecte privind legea care interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse pe teritoriul Ucrainei, cu următoarele tematici:

„NTV Moldova”

19.04.2022

„Stiri”, ora 06:00

Serviciul media de televiziune „NTV Moldova” a difuzat în cadrul buletinului informativ 12 subiecte, însă nici o știre nu a reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse. (*Buletinul informativ a fost difuzat, în reluare, la ora 08:00*).

„Stiri”, ora 17:30

Serviciul media de televiziune „NTV Moldova” a difuzat în cadrul buletinului informativ 8 subiecte, dintre care 3 știri au reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse:

1. „*Lege promulgată de Maia Sandu*”. Maia Sandu a promulgat astăzi legea privind interzicerea simbolurilor utilizate de Rusia în Ucraina, inclusiv panglica „Sfântului Gheorghe”. Legea va intra în vigoare din momentul publicării, a anunțat șefa statului. Astfel, dacă documentul obține putere juridică săptămâna aceasta, cetățenii vor fi amendați pentru afișarea publică a panglicii în ziua de 9 mai. Maia Sandu: „*Simbolurile pe care le incriminăm nu sunt simboluri despre războiul de acum 77 de ani. Ele se referă la războiul de azi, din Ucraina. Nu putem tolera promovarea unor imagini și acțiuni care sunt asociate războiului din Ucraina.*” Legea semnată de Maia Sandu interzice inclusiv panglica „Sfântului Gheorghe”, devenită în ultimii ani un atribut indispensabil al Zilei Victoriei, dar a cărui purtare este egalată de șefa statului cu o crimă. Maia Sandu: „*Trebuie să spunem un „nu” războiului și simbolurilor acestuia, să insistăm pe excluderea lor din comunitățile noastre. Locul acestor simboluri este alături de alte simboluri barbare ale distrugerii și morții: la coșul de gunoi al istoriei*”. Maia Sandu a avut și un mesaj de avertizare și politicienii care vor utiliza simbolurile interzise, inclusiv, panglica „Sfântului Gheorghe”. Maia Sandu: „*Vor plăti dur, conform legii. Utilizarea acestora este un comportament criminal și dezgustător. Politicienii care speculează cu simboluri pentru a divizat societatea, vor fi penalizați.*” La sfârșitul știrii se anunță suma amenzilor pentru cetățenii care vor purta panglica negru-oranj și că, opoziția a condamnat vehement această lege, pe care a calificat-o drept cea mai rușinoasă acțiune a guvernării PAS.

2. Ambasada Federației Ruse în Republica Moldova a condamnat decizia guvernării de la Chișinău de a interzice panglica „Sfântului Gheorghe”. Într-un comunicat de presă, reprezentanța diplomatică a comentat că, gestul autorităților este o încercare de a crea o nouă realitate a evenimentelor istorice, gest ce îngreunează evoluția spre pace și prietenie. Ministrul moldovean de Externe nu a reacționat la declarația ambasadei ruse.

3. „*Moldova, criticată la Kiev*”. Kievul acuză Moldova că ajută prea puțin Ucraina. Declarații în acest sens au venit din partea vicepremierului ucrainean Irina Vereșciuc. Ea s-a referit la faptul că autoritățile de la Chișinău nu oferă sprijin suficient pentru Kiev în războiul cu Rusia. În opinia ei, dacă Ucraina va pierde acest conflict, nici Republica Moldova nu va mai exista și a invitat-o pe Maia Sandu în capitala statului vecin, ca să vadă pe viu realitățile războiului. Demnitarul ucrainean a criticat Moldova pentru faptul că a profitat de războiul din Ucraina pentru a depune cerere de aderare la UE. Viceprim-ministru al Ucrainei, Irina Vereșciuc: „*Mi se pare că în Moldova nu este suficient de clar ce înseamnă război, iar despre acest război nu se vorbește cu voce tare. Nu poți spune că albul e negru și invers. Nu poți vorbi despre război în șoaptă. Fie o să supraviețuim și ne vom slava ca națiune, ca stat, fie nu va exista nici Moldova, nici noi, nici alții... Moldova ascunsă în spatele Ucrainei, în spatele femeilor ucrainene violate, în spatele a milioane de copii, care au rămas fără viitor, a depus cerere de aderare la UE, încercând să mai obțină un profit economic... Vrem ca oamenii care reprezintă puterea în Moldova să spună lucrurilor pe nume*”. La finele subiectului s-a menționat că, declarațiile scandaloase ale vicepremierului ucrainean au fost comentate de Președinția Republicii Moldova. Fragment din comunicatul de presă: „*Țara noastră a votat susținerea declarației diplomatice care condamnă războiul declanșat de Federația Rusă*”

împotriva Ucrainei și a fost coautor al rezoluțiilor adoptate de ONU. Poziția noastră față de războiul din Ucraina este clară, fermă și nu lasă loc de interpretări”.

„Stiri”, ora 19:00

Serviciul media de televiziune „NTV Moldova” a difuzat în cadrul buletinului informativ 12 subiecte, dintre care 3 știri au reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse. De menționat că, știrile ce au mediatizat interzicerea simbolurilor războiului din țara vecină au fost difuzate, în reluare, din buletinul informativ de la ora 17:30.

„Acces Direct”, ora 19:38

Ediția „Acces Direct”, din 19 aprilie 2022, de la ora 19:38, la avut ca invitat pe vicepreședintele Parlamentului și deputatul BECS, Vlad Batrîncea. În cadrul emisiunii s-au discutat mai multe teme, inclusiv legea promulgată privind care interzice purtarea panglicii „Sfântului Gheorghe” și simbolurile „Z” și „V”. Pe parcursul emisiunii, vicepreședintele Parlamentului a făcut mai multe declarații în adresa actualei guvernări a Republicii Moldova, inclusiv a făcut unele trimiteri la istorie referitoare la însemnătatea panglicii negru-oranj.

„Новости”, ora 21:00

Serviciul media audiovizual de televiziune „NTV Moldova”, în cadrul buletinului informativ prezentat în limba rusă a difuzat 12 subiecte, dintre care 3 știri au reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse. De menționat că, știrile ce au mediatizat interzicerea simbolurilor războiului din țara vecină au fost difuzate, în reluare, din buletinul informativ de la ora 17:30.

20.04.2022

„Acces Direct”, ora 06:00

Emisiunea „Acces Direct”, în reluare, din data de 19.04.2022, de la ora 19:38. Invitatul emisiunii a fost vicepreședintele Parlamentului și deputatul BECS, Vlad Batrîncea.

„Stiri”, ora 08:00

„Știri”, ora 08:00, în reluare, buletinul informativ din data de 19.04.2022, ora 19:00.

„Stiri”, ora 17:30

Serviciul media audiovizual de televiziune „NTV Moldova” a difuzat în cadrul buletinului informativ 4 subiecte, dintre care o singură a reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse:

1. *„Simboluri interzise prin lege”. Toți cetățenii care vor purta panglica „Sfântului Gheorghe” de 9 mai trebuie să fie amendați. De această părere este ministrul Justiției, Sergiu Litvinenco, care a făcut declarații la un post de televiziune privat: „Persoanele vor fi documentate vor fi și, ulterior, vor achita amenzi, conform legii. Nu există nicio excepție de la aplicarea acestei legi... Această lege și, respectiv, sancțiuni nu se aplică pentru persoanele care utilizează medalii sau ordine care conțin aceste însemne, această panglică oferită participanților celui de-al Doilea Război Mondial”.*

„Stiri”, ora 19:00

Serviciul media de televiziune „NTV Moldova” a difuzat în cadrul buletinului informativ 12 subiecte, dintre care 2 știri au reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse:

1. „*Simboluri interzise prin lege*”. Începând din 20 aprilie, toate persoanele care vor purta panglica „Sfântului Gheorghe” sau literele „Z” și „V” vor fi amendate. Legea promulgată pe 19 aprilie de Maia Sandu care interzice folosirea simbolurilor agresiunii ruse asupra Ucrainei a fost publicată, astăzi, în Monitorul Oficial și a intrat în vigoare.

2. „*Simboluri interzise prin lege*”. Toți cetățenii care vor purta panglica „Sfântului Gheorghe” de 9 mai trebuie să fie amendați. De această părere este ministrul Justiției, Sergiu Litvinenco, care a făcut declarații la un post de televiziune privat: „*Persoanele vor fi documentate vor fi și, ulterior, vor achita amenzi, conform legii. Nu există nicio excepție de la aplicarea acestei legi... Această lege și, respectiv, sancțiuni nu se aplică pentru persoanele care utilizează medalii sau ordine care conțin aceste însemne, această panglică oferită participanților celui de-al Doilea Război Mondial*”.

„Главный вопрос”, ora 19:43

Emisiunea „Главный вопрос”, din 19 aprilie 2022, i-a avut ca invitați pe jurnalistul Dumitru Ciubașenco, analistul politic Ion Tăbîrță și politologul Ian Lisnevski. În cadrul ediției s-a discutat despre legea ce prevede interzicerea panglicii „Sfântului Gheorghe” și simbolurile „Z” și „V”, unde invitații din platou s-au expus detaliat, pe rând, la apartenența istorică a panglicii negru-oranj. Moderatoarea Iulia Feodorova a inițiat discuția cu o declarație ce aparține deputatului PAS, Mihai Popșoi: „*Как считает депутат PAS Михай Попшой, 9 мая „эту ленту наденут те, кто поддерживает войну в Украине, и те, кто аплодирует бомбардировкам городов, кто игнорирует резню мирных жителей со связанными за спиной руками, изнасилование женщин и слезы детей. Мы не можем допустить такого в Молдове*”. În continuare sunt menționate fragmente din dialogul moderatoarei emisiunii și invitații săi:

Iulia Feodorova: - „*Во что выльется этот запрет? В какой мере он поспособствует объединению общества, о котором говорит власть?*”

Dumitru Ciubașenco: - „*Георгиевская ленточка – это немножко другое. Она была, зародилась в царской России ещё, она использовалась на орденах, на наградах в Российской империи, белое движение её применяло. И в Великую Отечественную войну тоже на отдельных медалях, в частности, медаль «За победу в Великой Отечественной войне 1941-1945 года», она на колодке в цветах георгиевской ленточки, черном и оранжевом. В 2005 году возник вот этот всемирный флэш-моб – «Георгиевская ленточка», по предложению журналистов, как символ победы в ВОВ, победы над фашизмом. Так он воспринимался и прижился [...]”.*

Iulia Feodorova: - „*Какова реальная цель этого запрета в канун 9 мая, с учетом чувствительности темы? Чем чреват этот шаг власти? О каком мире идет речь, ведь именно так позиционируется запрет?*”

Ion Tăbîrță: - „*Тема щепетильная, и могут возникнуть протесты, дестабилизация в Республике Молдова... Георгиевская лента все-таки не ассоциируется со Второй мировой войной, или с Великой Отечественной войной, потому что надо сказать, что этот символ с 1917 по 1992 год был запрещен. Он возник в 2005 году, в честь 60 лет победы, и был политический контекст всего этого [...] И даже если смотреть советские фильмы – вы там не увидите георгиевскую ленту... Раньше не запрещали, а сейчас, вся эта агрессия и война России на Украине делается и под георгиевской ленточкой, и поэтому есть определенное объяснение, почему нынешние власти запрещают эту георгиевскую ленту. Все-таки это идеологический символ другой страны [...]”.*

Iulia Feodorova: - „*Вы знаете, что суть сводилась к тому, что те, кто наденет эту ленту, те выступают за военные действия, за войну в Украине. И причем об этом заявила не кто-нибудь, а Президент Республики Молдова Майя Санду*”.

Ian Lisnevski: - „Есть исторический аспект, а есть политический аспект. Да, эта ленточка использовалась и одними, и другими и всегда, на протяжении 15 лет какая-то политическая партия в Молдове, в России, в других странах – они использовали эту ленту. И социальный аспект – к сожалению, люди не интересуются историей, я уверен, что буквально 80% даже не знали, что она использовалась царской Россией. Большинство людей ассоциируют эту ленточку, за 15 этих лет, как появился этот флешмоб, с победой над фашизмом, с победой во Второй мировой войне. И у многих она ассоциируется с памятью о наших предках, дедах, которые воевали, защищали данные территории. И на мой взгляд, но могу ошибаться – это не праздник или день особенный России, потому что там воевали молдаване, множество украинцев [...]”.

Iulia Feodorova: - „Госпожа Санду сказала, что те, кто наденут эту ленточку, собственно и будут являться теми, кто поддерживает войну в Украине. Это разве не фейк?”

Ion Tăbîrță: - „[...] Власть подумала перед тем, как принимать этот закон [...] Но надо понимать, что есть определенная символика и власть, режимы обычно пользуются этим [...]”.

De remarcat că, în cadrul emisiunii „Главный вопрос”, moderatoarea Iulia Feodorova a abordat simbolistica istorică a panglicii „Sfântului Gheorghe” de la începutul programului audiovizual, iar afirmațiile pe marginea acestui subiect au fost argumentate și comentate de fiecare invitat aflat în platou.

„Новости”, ora 21:00

Serviciul media audiovizual de televiziune „NTV Moldova”, în cadrul buletinului informativ prezentat în limba rusă a difuzat 12 subiecte, dintre care 2 știri au reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse. De menționat că, știrile ce au mediatizat interzicerea simbolurilor războiului din țara vecină au fost difuzate, în reluare, din buletinul informativ de la ora 19:00.

21.04.2022

„Știri”, ora 06:00

„Știri”, ora 06:00, în reluare, buletinul informativ din data de 20.04.2022, ora 19:00.

„Главный вопрос”, ora 06:41

Emisiunea „Главный вопрос”, în reluare, a ediției din 20 aprilie 2022, de la ora 19:43. Invitații emisiunii au fost: jurnalistul Dumitru Ciubașenco, analistul politic Ion Tăbîrță și politologul Ian Lisnevski.

„Știri”, ora 08:00

„Știri”, ora 08:00, în reluare, buletinul informativ din data de 20.04.2022, ora 19:00.

„Știri”, ora 17:30

Serviciul media audiovizual de televiziune „NTV Moldova” a difuzat în cadrul buletinului informativ 5 subiecte, iar o știre a reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse:

1. „Tensiuni între Chișinău și Moscova”. Ministerul de Externe de la Chișinău a reacționat la declarația reprezentantului Ministerului Afacerilor Externe al Federației Ruse, Maria Zaharova, care a criticat-o pe Maia Sandu în legătură cu interzicerea panglicii „Sfântului Gheorghe”. Ministerul de Externe al Republicii Moldova l-a convocat pe ambasadorul Federației Ruse, Oleg Vasnețov. După ce a criticat, mesajul Maiei Sandu, Zaharova a venit și cu un mesaj către autoritățile de la Chișinău în care a avertizat că ar putea urma decizii dureroase

pentru țara noastră: „*Facem apel către Chișinău să renunțe la retorica de confruntare, care dăunează cooperării ruso-moldovenești, sau vom răspunde. Aceste răspunsuri vor fi dureroase*”. În replică, Ministerul de Externe al țării noastre, reiterează că, deciziile adoptate recent în Parlamentul Republicii Moldova reprezintă un drept suveran al țării noastre, se arată în comunicatul instituției.

„Stiri”, ora 19:00

Serviciul media audiovizual de televiziune „NTV Moldova” a difuzat în cadrul buletinului informativ 10 subiecte, iar o știre a reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse. De menționat că, subiectul „*Tensiuni între Chișinău și Moscova*” a fost difuzat, în reluare, din cadrul programului informativ de la ora 17:30.

„Acces direct”, ora 19:45

Ediția „Acces Direct”, din 21 aprilie 2022, de la ora 19:45, în cadrul emisiunii nu s-a discutat despre legea ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare a Federației Ruse contra statului suveran Ucraina. Invitații emisiunii au fost juriștii Pavel Midrigan și Iurie Mărgineanu.

„Новости”, ora 21:00

„NTV Moldova”, în cadrul buletinului informativ prezentat în limba rusă a difuzat 10 subiecte, dintre care o știre a reflectat despre promulgarea legii ce interzice afișarea simbolurilor asociate agresiunii militare ruse. De menționat că, subiectul ce a mediatizat interzicerea simbolurilor războiului din țara vecină a fost difuzat, în reluare, din buletinul informativ de la ora 19:00.

Urmare a monitorizării, în perioada de raport 19-21 aprilie 2022, a serviciului media audiovizual de televiziune „NTV Moldova”, s-a atestat:

19 aprilie 2022

Ediția „Acces direct”, din data de 19 aprilie, l-a avut ca invitat pe vicepreședintele Parlamentului și deputatul PSRM, Vlad Batrîncea. Subiectele abordate în cadrul emisiunii au fost legate de viața social-politică din țară: justiția, declarațiile vicepremierului de la Kiev către anumite fețe politice de la Chișinău, legea privind interzicerea panglicii „Sfântului Gheorghe” și simbolurile „Z” și „V”, în special probleme cu care se confruntă cetățenii, și anume: ridicarea prețurilor la carburanți și energie, indexarea pensiei și alte subiecte:

Moderator: „*Avem multe subiecte de discutat: legea promulgată astăzi de președintele RM referitor la panglica „Sfântului Gheorghe” și simbolurile „Z” și „V”, avem Cahulul cu justiția pe care Dvs. o acuzați că ar fi una selectivă și alte subiecte. Vreau să pornim de la briefîngul pe care l-a susținut Vladimir Odnostalko, care a arătat pe cifre cum s-au trezit o bună parte din pensionari fără acele promisiuni pe care le-au făcut PAS-ul în campania electorală, și în această perioadă s-au trezit fără majorări de pensii, fără o indexare care să fie resimțită în buzunare, dar și fără acel ajutor. Pornind de la acest lucru voiam să vă întreb care este, în general, starea de spirit în societate și, în mod special, în provincie, mai ales că Dvs. mergeți în vizite, și aici nu putem lăsa deoparte Cahulul, să vorbim de oamenii de rând. Liderul de onoare al PSRM Igor Dodon spunea că, în sate și raioane, lumea a început să devină irascibilă, supărată pe ce se întâmplă astăzi în RM, ba mai mult, domnia sa spune că oamenii care, ieri, au votat PAS-ul, astăzi, deja regretă acest vot”.*

Vlad Batrîncea: „*Evident că, oamenii sunt dezamăgiți, că pe fundalul acelor promisiuni generoase și frumoase, create de Maia Sandu, de PAS, oamenii s-au trezit unul la unul cu problemele, cu aceste prețuri exorbitante, cu tarife, și oamenii, astăzi, luptă cu sărăcia în mod*

real, practic, cotidian... Inflația este mai mare decât în toate țările europene, și dacă e să ne referim la pensionari cărora li s-a promis o viață mai bună, această indexare nu acoperă nici 60% din inflație... oamenii au rămas într-o situație foarte dificilă și, în afară de lozinci, declarații mari și tari, guvernarea nu alimentează cu absolut nimic...”

Moderator: „... Noi am avut guvernul Chicu, dacă vă amintiți, în toamnă când au venit tractoriștii de prin toate raioanele și-au arat acel gazon din fața catedralei metropolitane, tractoare urcând pe scările Parlamentului și polițiști, carabinieri călcați de acești fermieri. Oamenii erau nemulțumiți în timp ce criza era mult mai mică, acum observăm o criză mult mai dură: carburanți sunt la prețuri exorbitante, dacă vorbim de motorina de care au nevoie fermierii pentru a lucra pământul. Din anumite informații prețul angro este și mai mare decât afișează unele stații de alimentare cu combustibil. Doi: nu vine niciun suport din partea statului către acești fermieri care, cu siguranță, ne vom trezi în toamnă cu probleme agricole și alimentare foarte mari, și atunci, unde sunt protestele sau altceva e la mijloc?”

Vlad Batrîncea: „Cu siguranță, proteste vor fi, nemulțumirea oamenilor crește!... Cei de la guvernare nu au înțeles bunul simț și tot provoacă și opoziția parlamentară și testează societatea. În locul unui dialog cum putem ajuta raioane, oameni, pensionari, agricultori ... când motorina era 17 lei per litru, cred că mulți cu nostalgie își aduc aminte perioada când motorina și gazele naturale și alte mărfuri erau mai ieftine și atunci era nemulțumire, în opinia noastră nemulțumirea a fost alimentată de politicieni care aveau ca scop destabilizarea numai să ajungă la anticipate să majoreze numărul deputaților în parlament... S-a manipulat, s-a promis... Iată ei au venit și, evident că, schimbări spre bine nu sunt, iar situația devine tot mai dramatică”.

Moderator: „Activul PSRM, oamenii din teritoriu cer să ieșiți în perioada următoare la proteste, fiindcă haideți să vorbim puțin și din punct de vedere a acțiunilor politice. Mie îmi pare că, PPS v-a cam luat fața cu proteste și să nu iasă că o să monopolizeze această piață a protestelor și într-un final, susținătorii PSRM dezamăgiți de faptul că, Șor poate protesta, ceilalți anunță proteste, dar noi stăm cumiți și frumoși și nu știu ce așteptăm. Da, într-adevăr 24-25 februarie ați arătat o solidaritate cu echipa de la guvernare și ați votat împreună starea de urgență și altele, dar am impresia că acea solidaritate acolo a rămas și foarte multe proiecte pe care vă vor deranja politic și pe voi, cei din PSRM, dar și noi ca societate sunt promovate la greu...”

Vlad Batrîncea: „Proteste sunt o formă importantă de luptă, însă noi, fiind un partid responsabil trebuie să înțelegem de unde începem și unde ajungem. Suntem zilnic solicitați cu aceste abordări când vor fi aceste proteste. Vor fi organizate. La sigur, cetățenii ca și PSRM vor lupta pentru demisia acestui guvern... care nu este capabil să depășească criza”.

Moderator: „Vreau să rămânem puțin la această Agenție pentru Reglementarea în Energetică, poate le puteți explica cetățenilor sau să spuneți, unor, ce salarii au la ANRE și din ce surse este creat bugetul al ANRE, buget de salarizare, cheltuieli și explicați-le cetățenilor și un alt moment. În 2019 până în 2022, toți strigau că ANRE este condus de Vladimir Plohotniuc. Ați fost la guvernare, ANRE-ul a rămas intact și prețul la produsele petroliere era altul, astăzi, cei care spun că au luptat cu regimul în 2019 nu au nici o problemă cu această instituție. Nu am văzut un director demis, nu am văzut o schimbare la această agenție și, în moment de criză bugetară și economică, cred că unele cheltuieli ar trebui să mai fie tăiate nu majorate, o să revenim buget per total”.

Vlad Batrîncea: „Bugetul ANRE este neargumentat de mare și cheltuieli administrative de milioane de lei. Această agenție este o problemă pe motivul că, ea nu apără interesul public... Fizic, juridic, nu am reușit să lichidăm această instituție periculoasă. Doi, după ce am intrat în acea luptă cu companii petroliere cu scopul de a menține prețurile la combustibil, companiile petroliere au susținut partidul Maiei Sandu în campania electorală. Au susținut prin vărsări financiare directe în fondul electoral al PAS-ului”.

Moderator: „Voiam să fac doar o paranteză ca să nu fim sancționați de Consiliul Audiovizualului, dacă vă asumați aceste declarații și aveți dovezi referitor la...”

Vlad Batrîncea: „Îmi asum declarațiile, sau informațiile sunt publice, se poate de verificat cine sunt acele companii petroliere care au donat bani în campania electorală și, da, îmi asum public aceste declarații că, în luna august unul din primele proiecte votate de noul Parlament a fost legea privind liberalizarea pieței petroliere. Acea lege care a pus temelia creșterii prețurilor la combustibil... Fiecare cetățean achită această liberalizare a pieței, de aceea oamenii protestează!”

Moderator: „Dacă putem, aici, mai detaliat că urma întrebarea la fondurile externe. M-am pomenit într-o situație bizară, un analist politic de dreapta spune că banii vin, un reprezentant al guvernării spune că banii nu-s și nici nu au venit, nici nu se știe când vor veni. Unu: dacă în RM au ajuns banii pentru refugiați și unde sunt. A doua întrebare: unde sunt acele sute de milioane de euro și dolari pe care guvernarea spunea că vor intra sau că intră, fiindcă dl. secretar general al Ministerului Agriculturii îl întrebam dacă au intrat banii există, oare, posibilitatea ca o linie de creditare să fie redirecționată spre fermieri. Dânsul s-a arătat supărat, a zis că bani nu au venit. Dvs. cunoașteți mult mai bine”.

Vlad Batrîncea: „Cu părere de rău, Alexei, această guvernare care, cândva, a promis transparență și consultări publice, astăzi, această guvernare nu asigură nicio transparență! Cu părere de rău, noi trebuie să ne alimentăm din zvonuri, media, și nu din surse oficiale”.

Moderator: „Există sau nu în bugetul public bani suficienți pentru a acoperi cheltuieli sau pentru a ajuta agricultorii și pensionarii. Un canal de telegram spune că deputatul Mihail Popșoi a renunțat la mașina de serviciu, dar în schimb a primit niște compensații de 72 de mii, după are 170 de mii pentru deplasare. Același canal de telegram vorbește despre deputatul Natalia Davidovici care a primit compensații pentru cheltuieli de sănătate, apoi deputatul Alaiba care nu a primit nicio compensație, dar în 8 luni a reușit să încaseze aproximativ 225 de mii lei, după care vorbesc despre doi deputați tineri care au renunțat la cheltuieli de transport și... care au primit compensații de câteva sute de mii de lei pentru munca de deputat. Tot același canal de telegram spune că deputatul PAS, Ana Racu nu a luat nimic decât salariul de deputat și o apreciază pe domnia sa că ar avea bun simț și nu a cerut compensații. Doi: zilele astea am văzut că se măresc cheltuielile la Ministerul Apărării, la MAI și pentru Președinție. Și atunci e logic să întrebăm sunt sau nu sunt bani? De ce pentru pensionari se manipulează cu 14%, iar să-i ajuți de Paște, cum a zis dna Gavrilița cu o pomană de o mie de lei nu sunt bani și nu vin surse financiare. Explicați-ne și cheltuielile, și compensațiile, și veniturile deputaților din Parlament”.

Vlad Batrîncea: „Aceste întrebări ar fi mult mai relevante de adresat reprezentanților guvernării, să îi invitați și să le adresați aceste întrebări... Ei au manipulat și cu mediul de afaceri, că dacă noi câștigăm ajutăm mediul de afaceri. Zero! Dar cheltuielile administrative au crescut”.

Moderator: „Nu regretați că ați fi putut face la fel când erați la guvernare fie cu democrații, fie cu PAS, să vă luați compensații mari și să faceți promisiuni deșarte”.

Vlad Batrîncea: „Poți promite și poți manipula, însă, noi nu am făcut acest lucru de aceea că avem de trăit în această țară și n-o să dispărem din Republica Moldova”.

Moderator: - „Ce va face Vlad Batrîncea în data de 9 mai? Care sunt planurile formațiunii și a susținătorilor? Am văzut legea care interzice utilizarea bicolorului și simbolurile „Z” și „V” în spațiile publice. Am văzut și un mesaj destul de agresiv și belicos al dnei Președintă în raport cu aceste simboluri și, în general, al societății. Mă așteptam, dacă sincer, de la dna Președintă să fie mult mai împăciuitoare, mai ales că suntem în săptămâna patimilor, probabil ar trebui să unească societatea și să nu o dezbină, dar asta este părerea mea pur personală, subiectivă.”

Vlad Batrîncea: „Guvernarea care nu este capabilă să ajute cetățenii începe să lupte cu opoziția și simbolurile, cu libertăți și, aici, Maia Sandu a degradat în ochii mei și ai societății foarte dramatic și grav. În această perioadă dificilă în loc să dea mesaje de pace, să ofere cetățenilor posibilitatea să regăsească confortabil în țară și acțiunile lor, s-a pornit cu vânatoarea la acei care gândesc altfel... Că Maia Sandu vrea să interzică măsurile tradiționale, care nu au nimic cu Ucraina sau cu chestiuni de conjunctură... De aceea, ca un cetățean liber cu gândire critică și atitudinea mea față de procesele istorice, împreună cu colegii mei și echipa, de 9 mai vom fi tot acolo unde am fost, pe același traseu, vom spune aceleași lucruri și nu vom permite ca un Alaiba sau Carp să ne cenzureze, să ne spună cum să ne comportăm în această zi. Această măsură va avea loc și mi-o asum ca și atitudine față de guvernarea anti-democratică, anti-europeană, cinică care provoacă dezbinare, voi avea această panglică pe piept... Și „nod уумок” majorează finanțări pentru ministere, și „nod уумок” banul public este repartizat, și „nod уумок” i-au credite și majorează datoria de stat. Dar problema este în panglica bicoloră!

Moderator: - „Poate ar trebui să faceți voi pasul înapoi, socialiștii, să renunțați într-un moment dificil la această panglică?”

Vlad Batrîncea: „Fiecare dreptul are la libertate!... Am avut aici evenimente tragice și moldovenii au făcut parte din tabăra învingătorilor și este motiv de mândrie pentru toate țările civilizate. Nu! În Republica Moldova, Maia Sandu trebuie să ne spună că trebuie de luat această panglică sau alt simbol al Victoriei și de aruncat la coșul de gunoi al istoriei. Dar cine sunteți voi ca să dictați ce atitudine să avem față de procesele istorice? De ce vă trebuie acum? Eu percep foarte simplu: e o provocare!”

Moderator: - „V-am adresat întrebarea cu renunțarea la panglică bicoloră. Am mai auzit discuții între cetățenii de rând, care nu știu de ce, dar consideră că ziua de „9 mai” va fi o zi de confruntare cu forțele de ordine, cu cei care cinstesc această panglică și mă întrebam dacă nu, oare, e momentul să dați dovadă de mai multă responsabilitate astfel încât să fie evitate dacă, într-adevăr, cineva pregătește confruntări?”

Vlad Batrîncea: „Noi suntem oameni civilizați și am demonstrat în mai multe situații că putem propune soluții inteligente și că putem fi o forță politică foarte responsabilă, aici au fost pășite toate liniile roșii. Am fost, pur și simplu, provocați. Cineva, astăzi, a pornit o isterie și o luptă împotriva istoriei, simbolurilor, opoziției, mediei libere. Lăsați istoria așa cum este!”

Moderator: - „Despre mesaje radicale. Voiam să vă întreb dacă ați putea explica pe înțelesul tuturor referitor la aceste contre dintre Chișinău și Kiev, mai bine zis între anumiți oficiali de la Kiev și Chișinău. Am văzut o reacție mai dură din partea vicepremierului de la Kiev, pe de altă parte am văzut un răspuns bine chibzuit al ambasadorului Republicii Moldova la Kiev. Ce se întâmplă, moldovenii au făcut prea puțin pentru a susține Ucraina în războiul pe care îl are sau nu, sau vorbim, totuși despre anumite ieșiri de sentimente?”

Vlad Batrîncea: „Este greu de comentat. Ne așteptam la aprecieri mult mai civilizate din partea partenerilor din Ucraina”.

Moderator: - „Ce se întâmplă la Cahul, dle Batrîncea și dacă nu vă veți trezi cu președinți ai raioanelor din partea PSRM cu aceeași soartă ca și cetățeanul din Cenușa. Nu cunosc subtilitățile dosarului, nu pot să mă expun că e sau nu politic, dar cel puțin vreau să văd poziția Dvs. ca lider de formațiune. Să înțelegem clar ce se întâmplă la Cahul și ce ar putea să urmeze. Nu cumva e un semnal să fiți atenți la campania electorală locală care urmează?,”

Vlad Batrîncea: „Mai sus am vorbit despre reacția ucrainenilor. Și am zis că, reacția aceasta nu este una adecvată. În loc de mulțumire primim doar reproșuri și suntem atacați. Nu știm de ce! Iată dacă e să ne referim la raionul Cahul, asta deja este o mulțumire către noi, socialiștii din partea guvernării”.

Moderator: - „Voiam să vă întreb votați prelungirea stării de urgență? A doua întrebare ar fi ce e cu procesul de aderare la UE? Sunt adeptul acestui proces, dar mi se pare

că opinia publică este puțin dusă în eroare cu acest chestionar. Aderarea la UE nu se face prin bifarea unor căsuțe, este mult mai dificilă și am putea aminti că sunt state care, încă, stau în rând la aderarea la UE”.

Vlad Batrîncea: *„Atunci când guvernarea nu poate furniza rezultate pentru cetățeni vorbește despre integrarea europeană, despre pericolul propagandei, despre pericolul opoziției. Cred că atunci când Maia Sandu a înțeles că nu poate, în mod real, implementa programul electoral, pur și simplu, a luat-o pe ideologie, pe aspecte geopolitice și acest lucru este periculos.”*

Urmare a monitorizării programului audiovizual „Acces direct,, s-a observat că în cadrul discuțiilor, moderatorul Alexei Lungu, și-a exprimat opiniile și punctul de vedere în legătură cu subiectele abordate și nu a încercat să favorizeze libera formare a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică.

Astfel, în cadrul dialogului dintre cei doi, au fost abordate subiecte de interes public major cu caracter social-politic, au fost puse în discuție probleme care la moment, țin în priză atenția și necesitățile cetățenilor, și anume subiecte legate de majorarea prețurilor la carburanți, energie, precum și lipsa indexării pensiilor promise de actuala guvernare, inclusiv legea ce interzice simbolurile agresiunii militare ruse pe teritoriul Ucrainei.

Pe parcursul programului moderatorul a avut o abordare părintitoare în raport cu declarațiile invitatului său, și a susținut opiniile acestuia, uneori prin acordarea întrebărilor chiar a precizat că își exprimă propria părere subiectivă, fapt care nu contribuie la liberă formare a opiniilor.

Prin urmare sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale**, care prevede următoarele: *„În cadrul programelor audiovizuale de știri și de debateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”.*

20 aprilie 2022

În cadrul buletinului informativ „Știri”, de la ora 19:00, a fost difuzat subiectul: *„Simboluri interzise prin lege”* (ora de difuzare: 19:18:21). În subiect se relatează că, începând din 20 aprilie, toate persoanele care vor purta panglica „Sfântului Gheorghe” sau literele „Z” și „V” vor fi amendate. După ce a fost votată cu scandal și proteste în Parlament, legea a fost semnată, marți, de Maia Sandu, afirmând că panglica „Sfântului Gheorghe” trebuie să ajungă la urna istoriei. Maia Sandu: *„Locul acestor simboluri este alături de alte simboluri barbare ale distrugerii și morții: la coșul de gunoi al istoriei”.* Totodată s-a menționat că, persoane necunoscute au vopsit în culorile negru-oranj clădirea fostului Hotel Național, care înainte de asta era vopsit în culorile drapelului Ucrainei (imaginile au fost estompate), iar după avertizarea poliției culoarea oranj de pe clădire a fost acoperită cu culoare neagră. În continuare au fost prezentate opiniile unor cetățeni care și-au prezentat părerile despre panglica „Sfântului Gheorghe”: *„Pentru unii oameni acesta este totuși semnul Victoriei. Puteau să nu interzică. Dimpotrivă, mai mult au provocat prin asta.”*, *„De ce trebuie acum de zădărnît. Noi am trecut prin războiul cu Transnistria unde au murit copii degeaba”*, *„Tatăl meu era ofițer și a murit pe front și sunt pentru panglică”.* După care, prezentatorul a menționat că: *„Au fost, însă, și persoane care au susținut interzicerea panglicii „Sfântului Gheorghe” și sunt de acord ca statul să îi pedepsească pe cei care poartă aceste simboluri”.* Imediat urmează un fragment din discursul Maiei Sandu privind amenzi stabilite: *„Vor plăti dur, conform legii. Utilizarea acestora este un comportament criminal și dezgustător.”* După care sunt prezentate părerile

oamenilor care, însă, se expun asupra problemelor sociale din țară, de ex: *„Sunt probleme mai importante în țară: economie, agricultură, probleme legate de refugiați și altele”*, *„Ar fi bine să pună accent pe problemele majore”*. La finalul știrii s-a relatat despre faptul că, oficialul rus Maria Zaharova a comentat interzicerea panglicii „Sfântului Gheorghe” în țara noastră îndemnând autoritățile de la Chișinău să renunțe la retorica ce dăunează colaborării moldo-ruse.

În urma monitorizării subiectului s-a atestat o mediatizare dezechilibrată a opiniilor privind purtarea panglicii „Sfântului Gheorghe”, deoarece au fost prezentate părerile celor intervievați care și-au argumentat susținerea pentru existența acestui simbol istoric, însă, nu au fost difuzate și opiniile cetățenilor care s-au pronunțat pentru interzicerea prin lege a panglicii bicolore, deși prezentatorul a menționat această constatare în relatarea reportajului, ceea ce demonstrează lipsa unei reflectări echilibrate a opiniilor în cadrul subiectului abordat. Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale**, potrivit căruia: *„În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”*.

Prin urmare, în perioada de raport 19–21 aprilie 2022, în cadrul programelor audiovizuale difuzate în orele de maximă audiență (06:00-09:00; 17:00-23:00), serviciul media audiovizual de televiziune: „NTV Moldova”, la prezentarea subiectelor referitoare la legea promulgată, privind interzicerea panglicii „Sfântului Gheorghe” și a literelor „Z” și „V” considerate semne distinctive ale agresiunii militare din Ucraina, promulgată de către președinta Republicii Moldova Maia Sandu, a admis încălcări de la prevederile art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale. Totodată au fost atestate abateri de la prevederile art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, în cadrul emisiunii „Accent Direct” difuzată la data de 19 aprilie 2022, ora 19:00.